

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Ταχ.Δ/νση : Χ. Τρικούπη 6-10
Ταχ.Κώδικας : 106 59 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ε. Πρεβεζάνου
Τηλέφωνο : 213 133 9780
e-mail : e.prevezanou@minfin.gr

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: Βουλευτή κ. Β. Κεγκέρογλου
(Δια της Βουλής Ελλήνων)

ΘΕΜΑ: Σχετικά με την υπ' αριθμ. πρωτ. 6353/28.4.2021 ερώτηση.

Σε απάντηση της υπ' αριθμ. πρωτ. 6353/28.4.2021 ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Β. Κεγκέρογλου, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α. Η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων είναι αρμόδια για τον έλεγχο της συμβατότητας μέτρων που λαμβάνονται από τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία, με τους ενωσιακούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων και την κοινοποίησή τους προς έγκριση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ), όπου απαιτείται.

Με την αριθμ. C(2020) 1863/19.03.2020 Ανακοίνωση της ΕΕ, όπως ισχύει¹ (Προσωρινό Πλαίσιο), εξειδικεύονται οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα κράτη μέλη δύνανται να χορηγούν ενισχύσεις σε επιχειρήσεις που έχουν πληγεί οικονομικά λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού (Covid-19).

Κατ' εφαρμογή της ανωτέρω ανακοίνωσης, η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων μερίμνησε για την κοινοποίηση προς την ΕΕ των ακόλουθων καθεστώτων, αρμοδιότητας του Υπουργείου Οικονομικών:

- του καθεστώτος της επιστρεπτέας προκαταβολής το οποίο εγκρίθηκε με την με αριθ. C (2020) 2281/7.4.2020 (SA 56815) απόφαση της ΕΕ και των τροποποιήσεων του πρώτου κύκλου και του δεύτερου κύκλου τα οποία εγκρίθηκαν με την με αριθ. C (2020) 5404/31.07.2020 (SA 58047) όμοια, ενώ με τις αριθμ. C (2020) 8571 final/ 27.11.2020 και C(2020)9583 final/21.12.2020 αποφάσεις της ΕΕ εγκρίθηκαν ο τρίτος και ο τέταρτος κύκλος του μέτρου. Σημειώνεται ότι πρόσφατα κοινοποιήθηκε και ο πέμπτος κύκλος της επιστρεπτέας προκαταβολής στην ΕΕ για έγκριση, ενώ επίκειται η κοινοποίηση του έκτου και έβδομου κύκλου. Σκοπός του μέτρου είναι η ενίσχυση επιχειρήσεων ανεξαρτήτως κλάδου, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, που έχουν πληγεί λόγω της εμφάνισης και διάδοσης της νόσου του κορωνοϊού Covid-19 (επιμέρους διαστήματα ανά κύκλο), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις οικείες υπουργικές αποφάσεις. Το μέτρο συνίσταται στην παροχή ενίσχυσης συγκεκριμένου ύψους, το οποίο, πληρουμένων συγκεκριμένων προϋποθέσεων, επιστρέφεται εν μέρει στο κράτος.

Βάσει των τελευταίων διαθέσιμων στοιχείων- κατά τον έκτο κύκλο της Επιστρεπτέας Προκαταβολής καταβλήθηκε ενίσχυση ύψους 524,6 εκατ. ευρώ σε περισσότερες από 280.000 επιχειρήσεις. Αθροιστικά, μέσα από τους έξι πρώτους κύκλους της Επιστρεπτέας Προκαταβολής έχει χορηγηθεί χρηματοδοτική στήριξη συνολικού ύψους 67,3 δισ. ευρώ, ενώ υλοποιείται ο έβδομος κύκλος.

Παράλληλα, καθίσταται μη επιστρεπτέο μέρος της ενίσχυσης που δόθηκε κατά τους τρεις πρώτους κύκλους της Επιστρεπτέας Προκαταβολής, βάσει κριτηρίων για τις απώλειες τζίρου που υπέστησαν οι επιχειρήσεις εντός του 2020. Η απαλλαγή φτάνει έως και 50%, ενώ απαραίτητη προϋπόθεση είναι η διατήρηση των θέσεων εργασίας που προβλεπόταν στον κάθε κύκλο. Ακόμη, παρατείνεται, για

¹https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/TF_informal_consolidated_version_as_amended_28_january_2021_el.pdf.

όλους τους κύκλους, η περίοδος αποπληρωμής από 40 σε 60 δόσεις, ενώ δίνεται η δυνατότητα εφάπαξ επιστροφής του ποσού, με έκπτωση 15% επί του επιστρεπτέου ποσού.

- του καθεστώτος αποζημίωσης ειδικού σκοπού σε αυτοαπασχολούμενους, ιδιοκτήτες ατομικών επιχειρήσεων, συμπλοιοκτησίες, κοινωνίες αστικού ή κληρονομικού δικαίου κερδοσκοπικού χαρακτήρα με εξαίρεση τις κοινωνίες κληρονόμων εταίρων Ε.Π.Ε, καθώς και επιχειρήσεις με τη μορφή ομόρρυθμων, ετερόρρυθμων, περιορισμένης ευθύνης εταιρειών και ιδιωτικών κεφαλαιουχικών εταιρειών (ΙΚΕ), εκτός των ανωνύμων εταιρειών, οι οποίες δεν απασχολούν εργαζόμενους ή απασχολούν μέχρι και είκοσι (20) εργαζόμενους (ήτοι σε υποσύνολο των ΜΜΕ) και οι οποίοι πληρούν τις τιθέμενες στις σχετικές ΚΥΑ προϋποθέσεις. Έχουν λάβει χώρα τέσσερις κύκλοι (σχετικές οι εγκριτικές αποφάσεις της ΕΕ με αριθ. C (2020) 3189 final/11.5.2020 και C (2020) 5376/30.7.2020, C (2020) 7451/22.10.20) Ο συνολικός προϋπολογισμός του μέτρου ανήλθε κατ' εκτίμηση σε 550.000.000 €.
- του καθεστώτος συνεισφοράς του Δημοσίου για την αποπληρωμή δανείων πληγέντων δανειοληπτών λόγω της νόσου Covid-19 - Πρόγραμμα Γέφυρα (ν. 4714/2020). Με το εν λόγω καθεστώς οφειλέτες, εγγυητές ή συνοφειλέτες πάσης φύσεως δανείων (στεγαστικών, καταναλωτικών, επιχειρηματικών) που εξασφαλίζονται με την πρώτη κατοικία τους, εφόσον έχουν πληγεί από την πανδημία του Covid-19 και πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια και λοιπές προϋποθέσεις, μπορούν να ωφεληθούν από την συνεισφορά του Δημοσίου επί των ως άνω δανειακών οφειλών τους για διάστημα 9 μηνών. Το καθεστώς εγκρίθηκε με την αριθμ. C (2020) 7981 final/12.11.20 απόφαση της ΕΕ.
- το καθεστώς συνεισφοράς του Δημοσίου για την αποπληρωμή επιχειρηματικών δανείων πληγιστών λόγω της νόσου Covid-19 ΜΜΕ επιχειρήσεων - Πρόγραμμα Γέφυρα II, συνολικού ανώτατου προϋπολογισμού περί των 793.000.000 €, βάσει του τμήματος 3.1 του ΠΠ (ν. 4790/210. Με το εν λόγω καθεστώς μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με την έννοια του Παραρτήματος Ι του ΕΚ 651/2014, εφόσον έχουν πληγεί από την πανδημία του Covid-19 και πληρούν τα εισοδηματικά κριτήρια και λοιπές προϋποθέσεις, μπορούν να ωφεληθούν από την συνεισφορά του Δημοσίου επί των επιχειρηματικών οφειλών τους για διάστημα 8 μηνών. Η έγκρισή του από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναμένεται άμεσα.

Το ΠΠ, μετά την τέταρτη τροποποίηση, προβλέπει επιπλέον, στο τμήμα 3.12, και την δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων υπό την μορφή στήριξης για μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν μεταξύ 1^{ης} Μαρτίου 2020 και 31^{ης} Δεκεμβρίου 2021, σε επιχειρήσεις που κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου υφίστανται μείωση του κύκλου εργασιών κατά τουλάχιστον 30 % σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του 2019.

Μη καλυπτόμενες πάγιες δαπάνες είναι οι πάγιες δαπάνες που πραγματοποίησαν οι επιχειρήσεις κατά τη διάρκεια της επιλέξιμης περιόδου οι οποίες δεν καλύπτονται ούτε από τα κέρδη (δηλαδή έσοδα μείον μεταβλητές δαπάνες) κατά την ίδια περίοδο ούτε από άλλες πηγές, όπως ασφάλιση, προσωρινά μέτρα ενίσχυσης που καλύπτονται από την παρούσα ανακοίνωση ή στήριξη από άλλες πηγές. Η ενίσχυση χορηγείται βάσει καθεστώτος και η ανώτατη ένταση ενίσχυσης είναι 70% επί των επιλέξιμων δαπανών (90% για τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις).

Η ενίσχυση δεν μπορεί να χορηγείται σε επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές (κατά την έννοια της παρ. 18 του αρ. 2 του Γενικού Κανονισμού Απαλλαγής κατά κατηγορία αριθ. 651/2014) την 31^η Δεκεμβρίου 2019. Κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, μπορούν να χορηγηθούν ενισχύσεις σε πολύ μικρές ή μικρές επιχειρήσεις που ήταν ήδη προβληματικές την 31^η Δεκεμβρίου 2019, υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάγονται σε συλλογική διαδικασία αφερεγγυότητας βάσει του εθνικού δικαίου και δεν έχουν λάβει ενίσχυση διάσωσης ή ενίσχυση αναδιάρθρωσης.

Βάσει της δυνατότητας του τμήματος 3.12, έχει επικοινωνηθεί, εν είδει προκοινοποίησης, προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδιαζόμενο καθεστώς επιδότησης παγίων δαπανών με τη μορφή “πιστωτικού” απαλλαγής από ασφαλιστικές εισφορές και φορολογικές οφειλές προς εξόφληση οφειλών της επιχείρησης (έως 31.12.21) με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά. Ο προϋπολογισμός του καθεστώτος θα ανέρχεται συνολικά στα 500.000.000 ευρώ. Οι δικαιούχοι θα ανήκουν στους άμεσα πληττόμενους κλάδους της ελληνικής οικονομίας -όπως αυτοί θα προσδιοριστούν από το Υπουργείο Οικονομικών- θα παρουσιάζουν μείωση τζίρου 30% το 2020 σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, (με ειδική μέριμνα για τις επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις που άνοιξαν πρόσφατα υποκαταστήματα) ζημία το 2020 σε σχέση με το 2019 και θα απασχολούν εργαζομένους.

Επιλέξιμες δαπάνες θα είναι το κόστος προσωπικού, οι δαπάνες ενοικίων οι δαπάνες ενέργειας, οι δαπάνες ύδρευσης και οι δαπάνες τηλεπικοινωνιών. Το ποσοστό επιδότησης

αφαιρουμένων τυχόν άλλων ενισχύσεων θα καθοριστεί με βάση τους διαθέσιμους πόρους και τις αιτήσεις των ενδιαφερομένων και σε κάθε περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τις οριζόμενες στο Τμήμα 3.12 του ΠΠ εντάσεις ενίσχυσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1,5 εκατ. ευρώ ανά επιχείρηση. Ειδικά για συγκεκριμένες κατηγορίες επιχειρήσεων (νέες και επιχειρήσεις με νέα υποκαταστήματα) το καθεστώς θα στηρίζεται στο τμήμα 3.1 του ΠΠ.

Σημειώνεται πως, εκτός από το ΠΠ, οι ελληνικές αρχές δύνανται, προς στήριξη συγκεκριμένων κλάδων επιχειρήσεων / επαγγελματιών, να θεσπίσουν καθεστώς στήριξης με (ενωσιακή) νομική βάση α) τους υφιστάμενους απαλλακτικούς κανόνες κρατικών ενισχύσεων (πχ Καν. 651/2014 ή Καν. 702/2014 για τη γεωργία, ή Καν. 1388/2014 για την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια) ή κανονισμούς ήσσονος σημασίας (πχ Καν. 1407/2013 ή 1408/2014 για τη γεωργία ή 717/2014 για την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια), χωρίς να απαιτείται κοινοποίηση στην ΕΕ (εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες προϋποθέσεις) ή β) το άρθ. 107 παρ. 2 στοιχείο β) της Συνθήκης για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πληρουμένων των σχετικών προϋποθέσεων, κατόπιν κοινοποίησης προς έγκριση από την ΕΕ.

Β. Επιπλέον, έχουν ληφθεί τα κάτωθι φορολογικά μέτρα:

1. Με την **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 55/11-3-2020** με θέμα *«Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής του»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), θεσμοθετήθηκαν μέτρα στήριξης της οικονομίας της χώρας. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 της εν λόγω Π.Ν.Π. αναστέλλεται η καταβολή Φ.Π.Α. και η είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών και παρατείνεται η προθεσμία καταβολής δόσεων στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

2. Στη συνέχεια με το άρθρο πρώτο της **Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 68/20-3-2020** με θέμα *«Κατεπείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τη στήριξη της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας και τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς και της δημόσιας διοίκησης»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), μειώνεται σε έξι τοις εκατό (6%) ο συντελεστής Φ.Π.Α. για είδη ατομικής υγιεινής και προστασίας. Με το άρθρο δεύτερο ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο επιταχύνονται οι διαδικασίες επιστροφής φόρου εισοδήματος και Φ.Π.Α. εφόσον το συνολικό ποσό ανέρχεται μέχρι του ύψους των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, ανά φορολογία και ανά δικαιούχο. Επιπροσθέτως, με το άρθρο πέμπτο επεκτείνεται η αναστολή είσπραξης οφειλών σε μισθωτούς και φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα σε πληγείσες επιχειρήσεις υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

3. Περαιτέρω, με το άρθρο πρώτο της **Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 75/30-3-2020** με θέμα *«Μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020 (Α' 86), δίνεται έκπτωση 25% για εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις (άρθρο πρώτο), ενώ με το άρθρο έκτο παρατείνονται ή αναστέλλονται οι προθεσμίες του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), όπως οι προθεσμίες για την άσκηση ενδικοφανούς προσφυγής και κοινοποίησης πράξεων προσωρινού διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου και οριστικών πράξεων διορθωτικού προσδιορισμού φόρου ή προστίμου. Επιπροσθέτως, με το άρθρο τρίτο παρέχεται κρατική ενίσχυση με τη μορφή της «επιστρεπτέας προκαταβολής» στις πληγείσες επιχειρήσεις.

4. Με το άρθρο δεύτερο της **Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 84/13-4-2020** με θέμα *«Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις»*, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4690/2020 (Α' 104), δίνεται η δυνατότητα τροποποίησης του κύριου ενεργού Κωδικού Αριθμού Δραστηριότητας (Κ.Α.Δ.) των επιχειρήσεων υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις. Επιπλέον, με το άρθρο τρίτο παρέχεται το ευεργέτημα του συμψηφισμού ποσού ίσου με το είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επί της καταβληθείσας οφειλής που αντιστοιχεί στην απόδοση του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) με άλλες οφειλές ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής στη Φορολογική Διοίκηση υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις.

5. Με την **Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (Π.Ν.Π.) ΦΕΚ Α' 90/1-5-2020** με θέμα «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα», η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4690/2020 (Α' 104), συμπληρώθηκε η ρύθμιση σχετικά με την έκπτωση 25% για δόσεις βεβαιωμένων οφειλών επιχειρήσεων και φυσικών προσώπων (άρθρο δεύτερο), δίνεται πίστωση καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα (άρθρο τέταρτο), στηρίζονται οι επιχειρήσεις με αντικείμενο νοσοκομειακές δραστηριότητες (άρθρο πέμπτο), παρατείνεται η χρονική περίοδος διάθεσης πετρελαίου θέρμανσης με μειωμένο συντελεστή Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (άρθρο έβδομο) και δίνεται η δυνατότητα παράτασης της προθεσμίας καταβολής δόσεων, καθώς και αναστολής είσπραξης οφειλών για τις επιχειρήσεις τυχρών παιγνίων (άρθρο όγδοο).

6. Με το **ν. 4690/2020 (Α' 104/30-5-2020)**, όπως ισχύει:

I) Επεκτείνεται το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών και για το μήνα Μάιο 2020 (άρθρο 3).

II) Επεκτείνεται η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρα 4 και 15).

III) Παρατείνεται η προθεσμία ληξιπρόθεσμου για αναδρομικώς εισπραχθείσες αποδοχές (άρθρο 5).

IV) Δίνεται παράταση στις προθεσμίες καταβολής φορολογικών επιβαρύνσεων που αναλογούν σε προϊόντα καφέ (άρθρο 6).

V) Μειώνονται οι συντελεστές Φ.Π.Α. από την 1^η Ιουνίου 2020 έως και την 31^η Οκτωβρίου 2020 για συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες (άρθρο 11). Ειδικότερα, στα μη αλκοολούχα ποτά και στα αεριούχα νερά, στα εισιτήρια κινηματογράφων, καθώς και στις υπηρεσίες μεταφοράς προσώπων και των αποσκευών τους ο συντελεστής Φ.Π.Α. ορίζεται σε δεκατρία τοις εκατό (13%). Επίσης, διευρύνεται η εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. που ισχύει για τις υπηρεσίες εστίασης και στις καταναλώσεις των μη αλκοολούχων ποτών, χυμών και ροφημάτων.

VI) Καθορίζονται τα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών στους οποίους καταβλήθηκε μειωμένο μίσθωμα σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) βάσει νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, παρατείνονται οι προθεσμίες καταβολής των βεβαιωμένων οφειλών τους, καθώς και δόσεων ρυθμίσεων/διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής, αναστέλλεται η είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών και συμψηφίζεται το 25% των εμπρόθεσμα καταβαλλόμενων οφειλών με άλλες βεβαιωμένες οφειλές (άρθρα 13 και 14).

VII) Δίνεται η δυνατότητα δωρεάν διάθεσης αιθυλικής αλκοόλης προς το Υπουργείο Υγείας από νόμιμους κατόχους και από τα αζήτητα αποθέματα της Α.Α.Δ.Ε. για χρήση από νοσοκομεία, θεραπευτήρια και λοιπά ιδρύματα του Δημοσίου για ιατρικούς σκοπούς ή για την παρασκευή αντισηπτικών (άρθρο 17). Η δωρεάν διάθεση απαλλάσσεται από τυχόν οφειλόμενες φορολογικές και λοιπές επιβαρύνσεις. Επιπλέον, οι εργασίες (φασόν) παρασκευής αντισηπτικών ειδών από τις βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις για λογαριασμό του Υπουργείου Υγείας απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α., με δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. των δαπανών της επιχείρησης.

7. Με το **ν. 4701/2020 (Α' 128/30-6-2020)**:

Ρυθμίζεται νομοθετικά το πρόβλημα με τις αποδοχές που εισπράχθηκαν αναδρομικά εντός του έτους 2013 (άρθρο 30) και επεκτείνεται: α) η μείωση του ΕΝ.Φ.Ι.Α. και για το έτος 2020 (άρθρο 35), β) το ευεργέτημα της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών και για τον Ιούνιο 2020 (άρθρο 36).

8. Με το **ν. 4706/2020 (Α' 136/17.07.2020)** παρέχεται η δυνατότητα καταβολής: α) του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων φορολογικού έτους 2019 σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις, β) του ΕΝ.Φ.Ι.Α. σε έξι (6) ισόποσες μηνιαίες δόσεις και γ) προβλέπεται έκπτωση δύο τοις εκατό (2%) στο συνολικό ποσό του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του.

9. Με το **ν. 4714/2020 (Α' 148/31-7-2020)** θεσμοθετείται: α) η αναστολή για το φορολογικό έτος 2019 της υποχρέωσης καταβολής τέλους επιτηδεύματος για τους αγρότες κανονικού καθεστώτος Φ.Π.Α., καθώς και για τους αλιείς, β) η απαλλαγή της δωρεάν διάθεσης μετοχών και των διατακτικών εσωτερικού τουρισμού, υπό όρους, από τη φορολογία εισοδήματος από μισθωτή εργασία και συντάξεις και γ) η μείωση της προκαταβολής φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 ανάλογα με το ποσοστό μείωσης του κύκλου εργασιών που δηλώνεται για σκοπούς Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) του πρώτου εξαμήνου του 2020 έναντι του πρώτου εξαμήνου του 2019 ή ακόμα και ο μηδενισμός της σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και δ) η παράταση της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 των φυσικών προσώπων του άρθρου 3 του ν. 4172/2013 (Α'167) και των νομικών προσώπων ή

νομικών οντοτήτων του άρθρου 45 του ίδιου νόμου, των οποίων το φορολογικό έτος λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2019, μέχρι την 28^η Αυγούστου 2020, η οποία στη συνέχεια παρατάθηκε, με την Α 1196/2020 (Β' 3581) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών, μέχρι την 31^η Αυγούστου 2020 και ώρα 15:00.

10. Με το **ν. 4722/2020 (Α' 177/15-9-2020)**: α) επεκτείνεται εκ νέου η μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρο 3), β) παρέχεται η δυνατότητα προαιρετικής μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών - φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών από το μήνα Σεπτέμβριο 2020 και το αργότερο έως και το μήνα Δεκέμβριο 2020 (άρθρο 4) και γ) ρυθμίζεται το νομοθετικό πλαίσιο των μέτρων στήριξης των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων κατ' επιταγή νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, ώστε να καταλαμβάνει και τις περιπτώσεις της προαιρετικής μείωσης του μισθώματος (άρθρο 5).

11. Με το **ν. 4728/2020 (Α' 186/29-9-2020)**: α) επεκτείνεται η χρονική διάρκεια της μείωσης των συντελεστών Φόρου Προστιθέμενης Αξίας συγκεκριμένων αγαθών και υπηρεσιών μέχρι την 30^η Απριλίου 2021 (άρθρο 10). Η αρχική πρόβλεψη ήταν οι μειωμένοι συντελεστές να ισχύσουν μέχρι την 31^η Οκτωβρίου 2020 {σχετ. παραπάνω σημείο 6 ν. 4690/2020 (Α' 104)}. β) Η διαφημιστική δαπάνη κατά τα φορολογικά έτη 2020 και 2021 εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων προσαυξημένη κατά ποσοστό εκατό τοις εκατό (100%) για το φορολογικό έτος 2020 και κατά εξήντα τοις εκατό (60%) για το φορολογικό έτος 2021, υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις (άρθρο 11).

12. Με το **ν. 4738/2020 (Α' 207/27-10-2020)** θεσμοθετούνται, μεταξύ άλλων, τα παρακάτω:

α) Η δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών για τις οποίες έχει χορηγηθεί παράταση προθεσμιών καταβολής ή και αναστολή είσπραξης στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 289).

β) Η παράταση καταβολής δόσεων ρυθμίσεων για τους πληγέντες από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 290).

γ) Η επανένταξη πληγέντων από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 στις ρυθμίσεις των άρθρων 1-17 του ν. 4321/2015 και των άρθρων 98-109 του ν. 4611/2019 και του ν. 4469/17 (άρθρο 291).

δ) Η παροχή δεύτερης ευκαιρίας για απολεσθείσες φορολογικές ρυθμίσεις (άρθρο 292).

ε) Η δυνατότητα ρύθμισης οφειλών που προέρχονται από επιχειρηματικά δάνεια και δάνεια φυσικών προσώπων, με εκδοθείσες έως το 2012 υπουργικές αποφάσεις παροχής εγγύησης της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ή του Ταμείου Εγγυοδοσίας μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων - ΤΕΜΠΜΕ ΑΕ - (άρθρο 293).

στ) Η παράταση αναστολής καταβολής ΦΠΑ για πληγείσες επιχειρήσεις που είχαν συναλλαγές με την εταιρεία «ThomasCookGroup PLC» (άρθρο 295).

ζ) Η απαλλαγή, για το φορολογικό έτος 2020, της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα εισοδήματα του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με εξαίρεση τα εισοδήματα από μισθωτή εργασία και συντάξεις. Επίσης, η απαλλαγή, για το φορολογικό έτος 2021, της επιβολής ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, στα εισοδήματα που αποκτώνται από μισθωτή εργασία στον ιδιωτικό τομέα (άρθρο 298).

η) Η αναστολή εφαρμογής διάταξης στη φορολογία δωρεών (άρθρο 300).

13. Με το **ν. 4753/2020 (Α' 227/18-11-2020)**, θεσμοθετούνται:

α) Επέκταση εκ νέου της μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών-φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών (άρθρο 33).

β) Καταβολή του ημίσεος της μείωσης των μισθωμάτων στους εκμισθωτές που εισπράττουν μειωμένο μίσθωμα κατά 40% (άρθρο 34).

γ) Ρυθμίσεις για μισθώσεις τουριστικών καταλυμάτων που αφορούν αποκλειστικά την προσωρινή διαμονή φυσικών προσώπων στο πλαίσιο αντιμετώπισης του κινδύνου μετάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 36).

δ) Τροποποίηση προθεσμίας καταβολής δόσεων για τις επιχειρήσεις τυχερών παιγνίων (άρθρο 37).

ε) Παράταση εφαρμογής του μειωμένου συντελεστή Φ.Π.Α. έξι τοις εκατό (6%) σε συγκεκριμένα αγαθά που συνδέονται με την αντιμετώπιση της διασποράς του κορωνοϊού COVID - 19 (άρθρο 39).

14. Με το **ν. 4758/2020 (Α' 242/4-12-2020)**, θεσμοθετούνται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

α) Παράταση της δυνατότητας επανένταξης υπό όρους των οφειλετών σε ρυθμίσεις τμηματικής καταβολής για βεβαιωμένες οφειλές - αντικατάσταση άρθρου 291 ν. 4738/2020 (άρθρο 53).

β) Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για την επιστροφή του ημίσεος ποσού της μείωσης των μισθωμάτων - αντικατάσταση του άρθρου 13 του ν. 4690/2020 (άρθρο 54).

γ) Αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο για τις ενισχύσεις που αφορούν προμήθεια θερμαντικών σωμάτων από τις επιχειρήσεις εστίασης (άρθρο 55).

δ) Προκαταβολή επιστροφής ειδικού φόρου κατανάλωσης σε επαγγελματίες αλιείς, κατοίκους μικρών και απομακρυσμένων νησιών - τροποποίηση του άρθρου 78 του ν. 2960/2001 (άρθρο 58).

ε) Παροχή πίστωσης καταβολής φορολογικών και λοιπών επιβαρύνσεων σε ενεργειακά προϊόντα (άρθρο 59).

στ) Επέκταση απαλλαγών από τον Ειδικό Φόρο Κατανάλωσης αιθυλικής αλκοόλης - τροποποίηση του άρθρου 83 του ν. 2960/2001 (άρθρο 62).

15. Με το ν. 4764/2020 (Α΄ 256/23-12-2020):

α) Εφαρμόζεται μηδενικός συντελεστής Φ.Π.Α. σε εμβόλια και in vitro διαγνωστικά ιατροτεχνολογικά προϊόντα για την πρόληψη και τη διάγνωση της νόσου COVID - 19, καθώς και σε συναφείς υπηρεσίες (άρθρο 73).

β) Παρατείνεται η προθεσμία για την υποβολή δήλωσης παύσης των μοντέλων Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (ΦΗΜ), που εμφανίζονται ως ενεργοί στο υποσύστημα taxis και πρέπει να αποσυρθούν (άρθρο 77).

γ) Θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη δυνατότητα παράτασης υποβολής των φορολογικών και ασφαλιστικών δηλώσεων και καταστάσεων των λογιστών - φοροτεχνικών που ασθενούν από κορωνοϊό COVID - 19 και των εντολέων – πελατών τους (άρθρο 93).

δ) Ορίζεται ότι οι ενισχύσεις που καταβάλλονται στο πλαίσιο δράσεων αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID - 19 στον πρωτογενή τομέα είναι αφορολόγητες και ακατάσχετες (άρθρο 146).

16. Με το ν. 4772/2021 (Α΄ 17/5-2-2021):

α) Ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 - ειδικά για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021 - απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων (άρθρο 26).

β) Ορίζονται νέα μέτρα στήριξης των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων (άρθρο 27).

γ) Αναστέλλονται οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων, καθώς και η έκδοση διαταγών πληρωμής (άρθρο 28).

δ) Εισάγεται το προσωρινό μέτρο κρατικής ενίσχυσης επιχειρήσεων με τη μορφή επιδότησης παγίων δαπανών (άρθρο 29).

ε) Απαλλάσσονται για το φορολογικό έτος 2021 από την ειδική εισφορά αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Α΄ 167) τα εισοδήματα που αποκτώνται από αγροτικές ενισχύσεις και επιδοτήσεις που εισπράττονται το φορολογικό έτος 2021, αλλά ανάγονται στο φορολογικό έτος 2020 (άρθρο 33).

στ) Παρατείνονται οι προθεσμίες είσπραξης ειδικού φόρου κατανάλωσης, φόρου προστιθέμενης αξίας και λοιπών επιβαρύνσεων, που αναλογούν σε έτοιμα προς κατανάλωση αλκοολούχα ποτά και άλλα αλκοολούχα προϊόντα (άρθρο 35).

ζ) Θεωρούνται εμπρόθεσμες οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος φορολογικού έτους 2019 φορολογικών κατοίκων εξωτερικού που υποβλήθηκαν ή θα υποβληθούν μέχρι και την 30^η Ιουνίου 2021 (άρθρο 37).

17. Με το άρθρο 31 του ν. 4778/2021 (Α΄ 26/19-2-2021) ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων και για το μήνα Μάρτιο του 2021.

18. Με το ν. 4781/2021 (Α΄ 31/28-2-2021):

- Αναστέλλονται εκ νέου οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων από την 1η.3.2021 και μέχρι την 31η.3.2021 (άρθρο 480),
- μειώνονται τα τέλη κυκλοφορίας έτους 2021 για τα τουριστικά λεωφορεία (άρθρο 481) και
- συμπληρώνεται το πλαίσιο για τη στήριξη των χερσαίων επιβατικών μεταφορών (άρθρο 482).

19. Με το άρθρο 222 του ν. **4782/2021 (Α΄ 36/9-3-2021)** προβλέπεται το αφορολόγητο, ακατάσχετο και ανεκχώρητο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της συγχρηματοδοτούμενης, από το ΕΣΠΑ, δράσης «ε-λιανικό - Επιχορήγηση υφιστάμενων ΜμΕ επιχειρήσεων του κλάδου του λιανεμπορίου, για την ανάπτυξη/αναβάθμιση και διαχείριση ηλεκτρονικού καταστήματος», για το χρονικό διάστημα ισχύος των έκτακτων μέτρων αντιμετώπισης του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, και πάντως όχι πέραν της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2021.

20. Με το ν. **4787/2021 (Α΄ 44/26-3-2021)**:

Α) Ορίζεται το αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της χρηματοδοτούμενης από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων που παρέμειναν κατ' εξαίρεση σε αναστολή λειτουργίας κατά την περίοδο των Χριστουγέννων 2020 λόγω τοπικής ισχύος μέτρων για τον περιορισμό της διασποράς του κορωνοϊού COVID – 19»(άρθρο όγδοο),

Β) παρατείνεται η ισχύς των υπερμειωμένων συντελεστών Φ.Π.Α. για τα μέσα ατομικής προστασίας και υγιεινής έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2021 (άρθρο δέκατο) και

Γ) παρατείνεται η ισχύς των μειωμένων και υπερμειωμένων συντελεστών Φ.Π.Α. για συγκεκριμένα αγαθά (μη αλκοολούχα ποτά και αεριούχα νερά) και υπηρεσίες (εισιτήρια κινηματογράφων, μεταφορά προσώπων και των αποσκευών τους κ.α.) από την 1^η Ιουνίου 2020 έως και την 30^η Σεπτεμβρίου 2021 (άρθρο ενδέκατο).

21. Με το ν. **4790/2021 (Α΄ 48/31-3-2021)**:

Α) Ορίζεται ότι η αποζημίωση χρήσης των ιδιωτικών κλινικών και θεραπευτηρίων, που δεσμεύτηκαν αναγκαστικά και εν συνόλω από το Δημόσιο για την κάλυψη της έκτακτης και επιτακτικής ανάγκης δημόσιας υγείας και προστασίας του κοινωνικού συνόλου από την έξαρση του κορωνοϊού COVID-19, είναι ακατάσχετη και αφορολόγητη (άρθρο 42).

Β) Αναστέλλονται εκ νέου οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων από την 1η.4.2021 και μέχρι τις 30.4.2021, κατά τριάντα (30) ημέρες από την αναγραφόμενη ημερομηνία επί εκάστου αξιογράφου (άρθρο 78).

Γ) Απαλλάσσονται από τον Φ.Π.Α. η παράδοση αγαθών και η συνδεόμενη με αυτά παροχή υπηρεσιών στον Διεθνή Οργανισμό Μετανάστευσης (ΔΟΜ), καθώς και η εισαγωγή και ενδοκοινοτική απόκτηση αγαθών από τον οργανισμό και η συνδεόμενη με αυτά παροχή υπηρεσιών προς αυτόν, προκειμένου να καλυφθούν οι ανάγκες των Ελλήνων πολιτών και των πολιτών τρίτων χωρών αιτούντων διεθνή προστασία, οι οποίες προέκυψαν λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού COVID – 19 (άρθρο 79).

Δ) Παρατείνεται από τη λήξη της (30^η.4.2021) μέχρι την 30^η.6.2021 η ισχύς του αφορολόγητου, ανεκχώρητου και ακατάσχετου των ενισχύσεων που αφορούν προμήθεια θερμαντικών σωμάτων από τις επιχειρήσεις εστίασης(άρθρο 112).

22. Με το άρθρο 76 του ν. **4796/2021 (Α΄ 63/17-4-2021)**προβλέπεται το αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο της ενίσχυσης που καταβάλλεται στο πλαίσιο της δράσης «Επιδότηση κεφαλαίου κίνησης σε επιχειρήσεις εστίασης για προμήθεια πρώτων υλών».

23. Με το ν. **4797/2021 (Α΄ 66/23-4-2021)**:

- Εξαιρούνται και για το φορολογικό έτος 2020 από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος οι αγρότες και οι αλιείς της παράκτιας αλιείας υπό όρους (άρθρο 25).
- Παρατείνεται η αναστολή καταβολής στο Δημόσιο του ποσοστού 5% επί των νοσηλίων από τις Μονάδες Χρόνιας Αιμοκάθαρσης (άρθρο 26).
- Υπάγονται στον υπερμειωμένο συντελεστή - 6% - έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2021 τα φίλτρα και οι γραμμές αιμοκάθαρσης, αιμοδιήθησης, αιμοδιαδιήθησης και πλασμαφαίρεσης. Μετά την ημερομηνία αυτή τα παραπάνω είδη υπάγονται στο μειωμένο συντελεστή Φ.Π.Α. - 13% - (άρθρο 27).
- Θεσπίζεται το προσωρινό μέτρο κρατικής ενίσχυσης επιχειρήσεων με τη μορφή της «αυξημένης αποζημίωσης ειδικού σκοπού». Η ενίσχυση αυτή είναι αφορολόγητη, ανεκχώρητη και ακατάσχετη (άρθρο 28).
- Μετατίθεται από την 1^η Ιανουαρίου 2020 την 1^η Ιανουαρίου 2021 η υποχρέωση υποβολής, των εκδοτών οι κινητές αξίες των οποίων έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, ετήσιων οικονομικών εκθέσεων σε ενιαίο ηλεκτρονικό μορφότυπο – τροποποίηση του ν. 3556/2007 (άρθρο 29).
- Παρατείνονται μέχρι την 27^η Αυγούστου 2021 οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων και ρυθμίζονται θέματα καταβολής του φόρου (άρθρο 30).

- Παρατείνονται μέχρι την 27^η Αυγούστου 2021 οι δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος φορολογικού έτους 2020 φυσικών προσώπων και ρυθμίζονται θέματα καταβολής του φόρου. Ειδικότερα, η καταβολή του φόρου μπορεί να γίνει σε οκτώ (8) ισόποσες μηνιαίες δόσεις. Εφόσον η δήλωση φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων υποβληθεί μέχρι την 28^η.7.2021 και ο προκύπτων οφειλόμενος φόρος καταβληθεί εφάπαξ μέχρι την τελευταία εργάσιμη ημέρα του μηνός Ιουλίου 2021, παρέχεται στο συνολικό ποσό του φόρου έκπτωση τρία τοις εκατό - 3% - (άρθρο 31).
 - Θεσπίζονται ρυθμίσεις για τα ανεισπρακτα εισοδήματα από την εκμίσθωση ακίνητης περιουσίας φορολογικού έτους 2020 (άρθρο 32).
 - Παρατείνεται μέχρι την 6^η Μαΐου 2021η προθεσμία επιλογής υποβολής χωριστών δηλώσεων φορολογίας εισοδήματος των συζύγων, εξαιρετικά για το φορολογικό έτος 2020(άρθρο 33).
 - Ορίζεται η 31^η.5.2021, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στον εναλλακτικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος των φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, σύμφωνα με τα άρθρα 5Α και 5Β του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι οποίες θα υποβληθούν εντός του έτους 2021(άρθρο 34).
 - Ορίζεται η 30^η.9.2021, ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων υπαγωγής στον ειδικό τρόπο φορολόγησης εισοδήματος των φυσικών προσώπων που μεταφέρουν τη φορολογική τους κατοικία στην Ελλάδα, σύμφωνα με το άρθρο 5Γ του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, οι οποίες θα υποβληθούν εντός του έτους 2021 (άρθρο 35).
 - Προβλέπεται η μη εφαρμογή του άρθρου 31 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος: «αντικειμενικές δαπάνες και υπηρεσίες» σε φυσικά πρόσωπα που έχουν πληγεί από την πανδημία του κορωνοϊού COVID - 19, υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, ειδικά για το φορολογικό έτος 2020 (άρθρο 36).
 - Ορίζεται ότι από την 1^η.1.2020 και μετά για τον υπολογισμό του απαιτούμενου ποσού δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής δεν αθροίζονται στο πραγματικό εισόδημα, μεταξύ άλλων, οι έκτακτες αποζημιώσεις, αμοιβές, επιχορηγήσεις και οικονομικές ενισχύσεις που χορηγήθηκαν στο πλαίσιο αντιμετώπισης των συνεπειών του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 και αποτελούν εισόδημα. Επίσης, ορίζεται ότι, ειδικά για το φορολογικό έτος 2020,δεν υπολογίζεται η προβλεπόμενη προσαύξηση φόρου του άρθρου 15 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος σε φυσικά πρόσωπα που έχουν πληγεί από την πανδημία του κορωνοϊού COVID – 19 και σε φορολογούμενους άνω των 60 ετών, που δεν πραγματοποίησαν το απαιτούμενο ποσό δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής. Επιπλέον, ειδικά για το φορολογικό έτος 2020 και για τα υπόλοιπα φυσικά πρόσωπα που δεν πραγματοποίησαν το απαιτούμενο ποσό δαπανών με ηλεκτρονικά μέσα πληρωμής, η προβλεπόμενη προσαύξηση φόρου υπολογίζεται με ευνοϊκότερο τρόπο (άρθρο 37).
 - Παρατείνονται μέχρι και τις 31.12.2021 οι προθεσμίες καταβολής βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών και δόσεων ρυθμίσεων και διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής για τις οποίες χορηγήθηκε παράταση καταβολής με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που εκδόθηκαν λόγω σεισμών, πλημμυρών, θεομηνιών κτλ. (άρθρο 38).
 - Δίνεται παράταση στην υποβολής αίτησης για την άρση της ευθύνης και των μέτρων σε βάρος των αλληλεγγύως ευθυνόμενων διοικούντων νομικά πρόσωπα και νομικές οντότητες για φορολογικές οφειλές (άρθρο 39).
 - Δεν επιβαρύνεται με τέλος χαρτοσήμου η χορήγηση αδειών θήρας κυνηγητικού έτους 2021 – 2022(άρθρο 41).
 - Απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος και για τον μήνα Απρίλιο του 2021 οι μισθωτές επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 (άρθρο 44).
 - Απαλλάσσονται τα διοικητικά πρόστιμα κατ' εφαρμογή των κανόνων τήρησης αποστάσεων προς αντιμετώπιση του κινδύνου διασποράς του κορωνοϊού COVID-19 από τα ποσά τελών χαρτοσήμου πλέον εισφοράς ΟΓΑ. Ποσά τελών χαρτοσήμου, πλέον της εισφοράς προς τον ΟΓΑ, που έχουν καταβληθεί, επιστρέφονται ως αχρεωστήτως καταβληθέντα (άρθρο 45).
- 24.** Με το άρθρο 270 του **ν. 4798/2021 (Α' 68/24-4-2021)** αναστέλλονται εκ νέου οι προθεσμίες λήξης, εμφάνισης και πληρωμής αξιογράφων από την 1^η.5.2021 και μέχρι την 31^η.5.2021, κατά εξήντα (60) ημέρες από την αναγραφόμενη ημερομηνία επί εκάστου αξιογράφου.
- 25.** Τέλος, με το **ν. 4799/2021 (Α' 78/18-5-2021)**:
- Συνεχίζεται και για το μήνα Μάιο η ρύθμιση που προβλέπει πλήρη απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής ενοικίου για τις επιχειρήσεις στις οποίες εφαρμόζονται περιοριστικά μέτρα (άρθρο 110).

- Μειώνεται από το φορολογικό έτος 2020, σε μόνιμη βάση, για όλα τα φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, η προκαταβολή φόρου από το 100% στο 55% (άρθρο 119).
- Μειώνεται, σε μόνιμη βάση, για τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες η προκαταβολή φόρου από το 100% στο 80% από το φορολογικό έτος 2021. Ειδικά για το φορολογικό έτος 2020, αυτή μειώνεται ακόμη περισσότερο, στο 70% (άρθρο 119).
- Μειώνεται, σε μόνιμη βάση, από το 2022 (φορολογικό έτος 2021) ο συντελεστής φόρου όλων των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, από το 24% στο 22% (άρθρο 120).
- Επεκτείνεται υπό όρους η αναστολή ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στον ιδιωτικό τομέα και το 2022 (άρθρο 121).

Επισημαίνεται ότι κατ' εξουσιοδότηση της ανωτέρω νομοθεσίας έχει εκδοθεί πληθώρα κανονιστικών πράξεων, ήτοι Κοινών Υπουργικών Αποφάσεων και Υπουργικών Αποφάσεων (ΚΥΑ-ΥΑ), που ρυθμίζουν με διεξοδικό τρόπο τα θέματα που ανακύπτουν κατά περίπτωση.

Ενδεικτικά, με την Α. 1091/2021 (Β' 1663) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών παρατείνεται έως και τις 31/12/2021 η προθεσμία (η οποία έληγε στις 30/4/2021) αναστολής είσπραξης και παράτασης καταβολής βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών στο πλαίσιο των μέτρων για την αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού COVID 19. Επιπλέον, με την Α. 1101/2021 (Β' 1761) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών προσδιορίζονται οι πληττόμενες επιχειρήσεις για την υποχρεωτική απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος ή την πλήρη απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος για τον μήνα Απρίλιο 2021. Με την Α. 1038/2021 (Β' 773) Απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών παρατείνεται η προθεσμία υποβολής των δηλώσεων φόρου κληρονομιών, δωρεών και γονικών παροχών με καταληκτική ημερομηνία υποβολής εντός των μηνών Νοεμβρίου και Δεκεμβρίου 2020 καθώς και Ιανουαρίου, Φεβρουαρίου και Μαρτίου 2021 μέχρι και την 30^η Ιουνίου 2021.

Σε κάθε περίπτωση το Υπουργείο Οικονομικών παρακολουθεί συνεχώς τις εξελίξεις που σχετίζονται με την πανδημία του κορωνοϊού και τις επιπτώσεις στις επιχειρήσεις, τους εργαζόμενους και την οικονομία και θα προχωρήσει αν κριθεί σκόπιμο σε νέες πρωτοβουλίες στήριξης των πληγέντων στο πλαίσιο των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας. Επίσης, μελετά τα αιτήματα φορέων και πολιτών για βελτιώσεις και ελαφρύνσεις στη φορολογία.

Οι πρόσθετες παρεμβάσεις και τα μέτρα που σχεδιάζονται, ανακοινώνονται από το γραφείο τύπου του Υπουργείου Οικονομικών στον ιστότοπο (www.minfin.gr) και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα: <https://www.minfin.gr/web/guest/grapheio-typou>.

Τέλος σας διαβιβάζουμε συνημμένα το με αρ. πρωτ. ΔΙ.Π.Α.Ε.Ε.135657/7.5.2021, έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

Συνημμένα σελ. 1

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Υφυπουργού κ. Α. Βεσυρόπουλου
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Οικον. Πολιτικής
4. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Φορ. Πολιτικής & Δημ. Περιουσίας
5. Αυτοτελές Τμήμα Κοιν/κού Ελέγχου